

skattes ubetinget, Havbundene først efter 20 Mars Jorløb. Staar dette Sidste der ikke, er det i alt Fald sagt i en Resolution af 23de Januar 1856. Men det er det Mærkværdige, at jeg er særdig ved at tro, at Forsømmelsen over for Søerne ligger fuldstændig i den administrative Praxis. Jeg antager, at Opfattelsen er den, at man venter saa længe hver Gang, idet man tror, at der kommer en ny Matrikel; men det er rigtignok et deiligt Privilegium for Søerne i Mod-sætning til Arealer, indbundne fra Havet. Nok er det at til Dato ere de fleste inddæmmede Søer ikke satte i Skat. Naar jeg nu har stillet et Forslag her, har jeg ikke foreslaaet, at Havbunden skulde være fri for Skat, men kun, at den skal være fri for den Skat, som forekommer mig at være en Mod-sigelse i og for sig, nemlig Gammelskat paa denne ny Jord; det er ligesom at lade Børne-børnene betale deres Bedsteforældres ubetalte Gjæld. At lægge Gammelskat paa ny Jord af den nævnte Betskaffen i Særdeleshed bliver i mærkelig Grad underligt, naar man kan paavise her i Landet — og det kan jeg — inddæmmede Arealer, der ere belæssede med fuld Skat op til Skyerne, og Gammeljord, der har ligget Tusinder af Mar over Havet, der er fuldstændig fritaget for Gammelskat lige til Havets Bred. Er der Noget der er statsøkonomisk mærkeligt, er det dette, og dette Tilfælde findes stadig endnu efter Hartkornets Egnalsering. Jeg har altsaa som sagt ikke foreslaaet, at disse Arealer skulde være fri for Skat, men kun, at de skulde være fri for Gammelskat. Og naar man saa siger: Ja, det er godt nok at fritage dem derfor, men hvorledes faae vi godtgjort det hidtil lidte Tab, saa vil jeg dertil sige, at det kan ikke være synderlig stort. Ville de have Erstatning — men det gaar mit Forslag ikke ud paa — saa tag det hos Søerne, de have bedre Raad til at betale det end Havbunden. Men det har kun en lille finantstiel Betydning, og man kan indvinde mere end dette ved at gaa rationelt tilværks og matrikulere de Jorder, som ligge naturlig for bedre kunne taale det og kunne taale det strax. Jeg skal med disse faa Ord anbefale Lovforslaget til Overveielse og velvillig Behandling.

Sagt: Jeg sympathiserer med dette lille Lovforslag og kan ogsaa i det Væsentlige tiltræde, hvad den ærede Forslagsstiller har udtalt, men jeg vil bemærke, at der, til hvad han har udtalt til Forsvar for Forslaget, endnu kan tilføies et efter min Mening meget betydningsfuldt Moment, og det er det, at Foretagender af den Art ere

i høi Grad til Gavn for det Almene. Det er i Reglen den omboende Befolkning ofte i ikke ringe Afstand fra disse Steder, der høfter det sande Udbytte af de derpaa anvendte Offre, medens det næsten stedse viser sig, at de, der gjøre Offrene, saa, hvad Andre høste. Det er meget sjældent — og jeg har et temmelig omfattende Kjendskab til Foretagender af den Art her i Landet — at man kan paavise, at de, der have bragt Offrene for at gennemføre den Art Foretagender have faaet noget Udbytte af deres Offre, medens det derimod er aldeles bestemt paavijeligt, at de bragte Offre i høieste Grad kommer den omliggende Egn til Gode, om end paa de forskjellige Steder og under forskjellige Forhold i forskjellig Grad. Men der er dog Noget, hvori jeg kunde ønske Forslaget dels forandret, og dernæst ogsaa noget tydeligere udtrykt. Jeg skal for det Første bemærke, at jeg ikke godkjender den Mod-sætning, den ærede Forslagsstiller har gjort gjældende mellem udtørrede Indsøer og fra Havet indbundne Arealer; thi den Grund jeg anførte, gjælder lige saa vel for de første, som for de sidste; men han har givet Fritagelsen en saa almindelig Karakter, at han har foreslaaet, at tidligere skyldsatte fra Havet indbundne Arealer fritages for Gammelskatten fra 1ste April 1887. Det tror jeg er en altfor løs og almindelig Maade at betegne dem paa. Det er jo aldeles utvivlsomt, at der findes fra Havet indbundne Arealer, der forlængst ere indtraadte under Forhold, hvor de i Lighed med alle andre produktive Jorder maa bære deres Del af Landets Byrder og Skatter. Naar vi f. Ex. se hen til Sjælland, er det jo en Kjendsgjerning, at medens visse Dele af Sjælland sænke sig ned, er der andre, der hæve sig, saa at store Strækninger af frugtbare Jorder, hele Landsbyer, ligge, hvor der tidligere har været Hav. Arealer, som i tidligere Tid med stor Beføstning og Anstregelser have maatte beskyttes mod Havet, ligge nu saa høit, at der ikke er Tale derom. Altsaa dette Udtryk: „tidligere skyldsatte fra Havet indbundne Arealer skulle fritages,“ tror jeg er for ubestemt, der maatte gives en klarere Præcision af, hvad man mener dermed, nemlig at fritage de Jorder, der endnu lide under Byrderne af de store Beføstninger, der ere anvendte paa Udtørringen, for hyderligere overbeholdende Skatter. Med disse faa Ord skal jeg anbefale Lovforslaget.

Th. Christensen: Som ærede Medlemmer maaske ville have lagt Mærke til, har dette Forslag en ganske anderledes stor Be-